

Estetiska programmet

UPPFÖLJNING AV GYMNASIESKOLAN 2019

Denna publikation är ett utdrag ur Skolverkets rapport "Uppföljning av gymnasieskolan 2019". Rapporten publiceras årligen och finns i sin helhet i Skolverkets publikationsdatabas.

Förklaringar och definitioner av måtten i tabellerna finns i Skolverkets rapport "Uppföljning av gymnasieskolan 2019".

Publikationen finns att ladda ner som kostnadsfri PDF från Skolverkets webbplats: skolverket.se/publikationer

Grafisk produktion: AB Typoform
Omslagsbild: Getty Images

Skolverket, Stockholm 2019

Estetiska programmet

Efter examen från estetiska programmet ska eleverna ha kunskaper för högskolestudier inom främst de konstnärliga, humanistiska och samhällsvetenskapliga områdena. Programmet har fem inriktningar: *bild och formgivning, dans, estetik och media, musik* samt *teater*.

Elever på programmet

Programmet har kontinuerligt minskat i elevantal sedan 2011. Hösten 2018 var det 7 163 elever som påbörjade studier på programmet. Totalt är det under innevarande läsår 20 283 elever som läser på programmet.

Andelen elever som är kvar på programmet efter ett år är 93 procent. Andelen som slutfört gymnasieutbildningen med examen från samma program tre år senare är 71 procent. De flesta elever som har lämnat programmet efter ett år har gått till ett annat högskoleförberedande program eller ett yrkesprogram. De elever som har lämnat programmet efter två år är till störst del inte längre registrerade i gymnasieskolan.

Av de elever som påbörjade programmet 2015 är det 79 procent som har slutfört en gymnasieutbildning med examen eller studiebevis om minst 2 500 poäng tre år senare. Av dessa är det 73 procentenheter som har fullföljt med examen. Av de elever som slutförde programmet 2018, oavsett startår, med examen eller studiebevis om minst 2 500 poäng var det 90 procent som slutförde med examen. Det var 34 procent som läste utökat program.

Av den andra kullen elever som lämnade programmet med examen var det ett år efter avslutade studier 18 procent av ungdomarna som hade en etablerad position på arbetsmarknaden medan 41 procent var studerande.

Tabell 96. Elever på estetiska programmet.

	Läsår 2011/12	Läsår 2012/13	Läsår 2013/14	Läsår 2014/15	Läsår 2015/16	Läsår 2016/17	Läsår 2017/18	Läsår 2018/19
Sökande och nybörjare								
Antal förstahandssökande	10 986	9 868	8 699	8 063	7 704	7 534	7 283	7 568
Andel (%) av förstahandssökande alla nationella program	9,2	8,8	8,1	7,6	7,2	6,8	6,3	6,1
Antal nybörjarelever i år 1	9 046	8 203	7 275	6 774	6 359	6 380	6 109	6 402
Andel (%) nybörjare	89,8	89,3	89,1	89,3	89,6	90,6	89,8	89,8
Genomsnittligt meritvärde från grundskolan	218,1	219,8	221,4	224,6	226,6	229,7	232	233,8
Andel (%) elever i år 1...								
av hela elevkullen	7,6	7,4	6,8	6,3	6,8	5,1	4,9	5,1
på nationella program	9,3	9	8,4	7,9	7,9	7,1	6,7	6,6
på högskoleförberedande program	15	14	13	12	11,9	10,6	10	10,0
Antal elever på programmet...								
varav antal elever i år 1	10 120	9 217	8 202	7 640	7 146	7 085	6 838	7 163
varav antal elever i år 2	-	9 512	8 687	7 823	7 268	6 818	6 741	6 544
varav antal elever i år 3	-	-	9 343	8 620	7 713	7 162	6 746	6 576
Totalt antal elever samtliga år	10 120	18 729	26 232	24 083	22 127	21 065	20 325	20 283
Fördelningar								
Andel (%) kvinnor	64,6	65,4	65,6	65,5	65,3	65,2	64,8	63,7
Andel (%) män	35,4	34,6	34,4	34,5	34,7	34,8	35,2	36,3
Andel (%) svensk bakgrund	90,8	90,8	90,2	89,2	88,2	87,4	86,6	85,8
Andel (%) utländsk bakgrund	9,2	9,2	9,8	10,8	11,8	12,6	13,4	14,2
Andel (%) offentlig huvudman	61,2	62	61,4	60,1	58,3	57,2	55,6	54,2
Andel (%) enskild huvudman	38,8	38	38,6	39,9	41,7	42,8	44,4	45,8
Andel (%) föräldrar med högst gymnasial utbildning	43,8	42,6	41,5	40	38,1	37,3	35,7	34,6
Andel (%) föräldrar med eftergymnasial utbildning	56,2	57,4	58,5	60	61,9	62,7	64,3	65,4

Tabell 97. Elever med registrerad inriktning i år 3 på estetiska programmet.

	Läsår 2013/14	Läsår 2014/15	Läsår 2015/16	Läsår 2016/17	Läsår 2017/18	Läsår 2018/19
Totalt antal elever med registrerad inriktning i år 3	9 115	8 430	7 538	6 976	6 575	6 433
Andel (%) av eleverna i år 3	97,6	97,8	97,7	97,4	97,5	97,8
Bild- och formgivning antal elever	1 578	1 536	1 353	1 303	1 322	1 350
Andel (%) av eleverna	17,3	18,2	17,9	18,7	20,1	21,0
Andel (%) av kvinnorna	20,1	20	19,5	20,5	22,3	23,3
Andel (%) av männen	12,1	14,8	15	15,3	16	16,7
Dans antal elever	491	449	387	428	384	349
Andel (%) av eleverna	5,4	5,3	5,1	6,1	5,8	5,4
Andel (%) av kvinnorna	7,7	7,7	7,4	8,9	8,3	7,7
Andel (%) av männen	1,1	0,9	0,8	1	1,1	1,1
Estetik och media antal elever	2 749	2 596	2 252	1 938	1 821	1 836
Andel (%) av eleverna	30,2	30,8	29,9	27,8	27,7	28,5
Andel (%) av kvinnorna	31,8	32,2	29,3	25,8	24,2	24,5
Andel (%) av männen	27,1	28	31	31,4	34,4	36,0
Musik antal elever	3 614	3 213	2 948	2 730	2 491	2 401
Andel (%) av eleverna	39,6	38,1	39,1	39,1	37,9	37,3
Andel (%) av kvinnorna	31,6	31,4	34,4	35,5	35,2	35,3
Andel (%) av männen	54,7	51	48,2	45,9	42,9	41,0
Teater antal elever	683	636	598	577	557	497
Andel (%) av eleverna	7,5	7,5	7,9	8,3	8,5	7,7
Andel (%) av kvinnorna	8,8	8,7	9,5	9,3	10	9,1
Andel (%) av männen	5	5,3	5	6,4	5,6	5,2

Programmets spridning i landet

Tabell 98. Estetiska programmets spridning i landet, år 1.

	Läsår 2011/12	Läsår 2012/13	Läsår 2013/14	Läsår 2014/15	Läsår 2015/16	Läsår 2016/17	Läsår 2017/18	Läsår 2018/19
Antal skolkommuner där programmet finns i år 1	140	132	126	113	114	109	113	103
Antal skolenheter som har programmet i år 1	-	274	265	257	245	224	230	224
varav offentlig huvudman	-	147	146	140	135	125	127	121
varav enskild huvudman	-	127	119	117	110	99	103	103

Elevflöden i programmet

Tabell 99. Andel (%) elever på estetiska programmet som avbryter, byter från samt slutför programmet.

		Nyborjare 2011	Nyborjare 2012	Nyborjare 2013	Nyborjare 2014	Nyborjare 2015	Nyborjare 2016	Nyborjare 2017
Antal nyborjare		9 046	8 203	7 275	6 774	6 359	6 380	6 109
Efter ett år	Elever kvar på samma program	90,9	91,4	92	91,6	92,7	92,1	92,8
	Bytt till yrkesprogram	3,7	3,2	3	3,2	2,6	2,8	2,4
	Bytt till (annat) högskoleförberedande program	3,7	3,6	3,2	3,2	2,7	2,7	2,7
	Bytt till introduktionsprogram	0,3	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	0,2
	Ej registrerad i gymnasieskolan	1,2	1,3	1,5	1,7	1,5	1,9	2,0
Efter två år	Elever kvar på samma program	88,2	89	89,3	88,8	89,7	89,4	
	Bytt till yrkesprogram	4	3,7	3,6	3,3	2,7	3,0	
	Bytt till (annat) högskoleförberedande program	4,2	3,9	3,4	3,6	3,3	3,0	
	Bytt till introduktionsprogram	0,4	0,4	0,5	0,4	0,5	0,4	
	Ej registrerad i gymnasieskolan	3,2	3,1	3,3	3,9	3,8	4,2	
Efter tre år	Andel (%) med examen från samma program	66,2	69,6	70,3	70,3	71,1		

Tabell 100. Studieresultat och etablering på arbetsmarknaden för elever på estetiska programmet.

		Examensår 2014	Examensår 2015	Examensår 2016	Examensår 2017	Examensår 2018
Studieresultat	Antal elever som har avslutat gymnasieskolan på programmet	7 698	7 331	6 644	6 178	5 848
	Andel (%) som har lämnat programmet med examen	87,4	89,3	89,8	90,2	90,1
Ett år efter avslutade gymnasiestudier	Andel (%) etablerade på arbetsmarknaden	14,2	18,0			
	Andel (%) studerande	42,0	40,6			

Tabell 101. Genomströmning för nybörjarelever på estetiska programmet ht 2015, resultat efter tre års studier.

	Antal nybörjare ht 2015	Total andel (%) av-gångselever	Andel (%) med examen	Andel (%) med studiebevis (ej examen)	Andel (%) som slutfört utbildningen inom samma program	Andel (%) kvar i gymnasieskolan hösten 2018
Nationella program totalt	85 674	82,5	76,1	6,4	79,8	8,0
Högskoleförberedande program totalt	60 242	84,1	77,9	6,3	81,1	7,7
Estetiska programmet	6 359	79,2	72,9	6,3	77,3	8,2
Kvinnor	4 251	80,2	74,5	5,6	78,3	7,8
Män	2 108	77,2	69,5	7,7	75,4	9,0
Svensk bakgrund	5 639	79,8	73,9	6,0	78,2	8,0
Utländsk bakgrund	717	74,3	65,1	9,2	71,1	9,5
Offentlig huvudman	3 697	79,1	73,0	6,1	77,5	8,4
Enskild huvudman	2 662	79,3	72,7	6,6	77,2	7,8
Föräldrarnas högsta utbildningsnivå						
– eftergymnasial	3 952	81,3	76,2	5,1	79,4	8,3
– gymnasial	2 269	75,7	67,0	8,6	73,8	8,2

Tabell 102. Studieresultat för elever som har avslutat gymnasieskolan på estetiska programmet vt 2018.

	Antal elever	Därav: Andel (%) med examen	Andel (%) med studiebevis (ej examen)	Andel (%) med utökad program	Genomsnittlig betygspoäng
Nationella program totalt	81 536	90,4	9,6	30,6	14,3
Högskoleförberedande program totalt	55 568	91,4	8,6	26,1	14,8
Estetiska programmet	5 848	90,1	9,9	33,9	14,8
Kvinnor	3 872	91,6	8,4	34,7	15,2
Män	1 976	87,3	12,7	32,2	14,1
Svensk bakgrund	5 142	91,0	9,0	33,1	14,9
Utländsk bakgrund	699	83,5	16,5	39,8	14,0
Offentlig huvudman	3 333	90,6	9,4	36,2	15,0
Enskild huvudman	2 515	89,4	10,6	30,8	14,6
Föräldrarnas högsta utbildningsnivå					
– eftergymnasial	3 740	92,3	7,7	37,6	15,2
– gymnasial	1 965	85,9	14,1	26,5	14,0

Kvinnor och män på programmet

Av eleverna på programmet är det 64 procent kvinnor. Andelen har legat relativt stabilt sedan 2011. Såväl kvinnorna som männen väljer i störst utsträckning att läsa inriktningen *musik*, 35 procent respektive 41 procent, följt av *estetik och media* samt *bild- och formgivning*. Denna fördelning har varit stabil sedan 2011.

Av de elever som påbörjade studier på programmet 2015 var det 75 procent av kvinnorna som tre år senare erhöll en examen och 70 procent av männen.

Kvinnor som slutförde sina studier på programmet 2018 med antingen examen eller studiebevis om minst 2 500 poäng hade till 35 procent läst utökat program. Bland männen var det 32 procent som läst utökat program.

Enskild och offentlig huvudman

Programmet finns på 224 skolenheter i 103 skolkommuner. Det är 46 procent av skolenheterna som har enskild huvudman och 46 procent av eleverna läser hos dessa. Andelen elever som läser hos enskild huvudman har ökat sedan 2011 medan andelen fristående skolenheter har varit relativt stabil.

Av de elever som påbörjade studier på programmet 2015 var det 73 procent av eleverna hos enskild huvudman som tre år senare erhöll en examen och lika stor andel, 73 procent, av eleverna hos offentlig huvudman.

För elever som har lämnat gymnasieskolan från programmet hos enskild huvudman 2018 med antingen examen eller studiebevis om 2 500 poäng är det 31 procent av eleverna som har läst utökat program. För elever som slutfört programmet hos offentlig huvudman är det 36 procent som har läst utökat program.

Svensk eller utländsk bakgrund

Det är 14 procent av eleverna på programmet som har utländsk bakgrund. Andelen har ökat sedan 2011. Det är en större andel av eleverna med svensk bakgrund, 74 procent, som lämnar gymnasieskolan med examen tre år efter påbörjade studier på programmet än elever med utländsk bakgrund, 65 procent. För de elever som slutförde sin gymnasieutbildning på programmet 2018 med examen eller studiebevis om minst 2 500 poäng var det 33 procent av eleverna med svensk bakgrund som hade läst utökat program. För elever med utländsk bakgrund var det 40 procent som hade läst utökat program.

Föräldrar med gymnasial eller eftergymnasial utbildning

Det är 65 procent av eleverna på programmet vars föräldrar har en eftergymnasial utbildning. Andelen har ökat sedan 2011 då den var 56 procent. Det är en större andel av eleverna vars föräldrar har en eftergymnasial utbildning, 76 procent, som lämnar gymnasieskolan med examen tre år efter påbörjade studier på programmet än elever vars föräldrar som högst har en gymnasial utbildning, 67 procent. För de elever som slutförde sin gymnasieutbildning på programmet 2018 med examen eller studiebevis om minst 2 500 poäng var det 38 procent av eleverna vars föräldrar har en eftergymnasial utbildning som hade läst utökat program. För elever vars föräldrar som högst har en gymnasial utbildning var det 27 procent som hade läst utökat program.

Kommentar om estetiska programmet

Estetiska programmet är det femte största av gymnasieskolans nationella program. Även om antalet elever minskat sedan gymnasiereformen finns det alltså ett stort intresse bland elever för en estetisk utbildning. På vissa håll i landet har även antalet elever ökat något. Av de elever som går programmet har andelen som valt inriktning bild- och formgivning och teater ökat sedan 2011. Motsvarande minskning finns på *estetik och media* och *musik*. Trots det är *musik* alltså den största av programmets inriktningar. Elevtillströmning och elevgruppens måluppfyllelse är områden som tidigare uppföljningar har visat engagerar de referensskolor Skolverket haft kontakt med och fortsätter att upplevas som viktiga utmaningar för programmet även framgent.

Många gymnasieskolor som Skolverket mött i referensverksamheten arbetar aktivt med att nå ut med information om skolan och programmet. Ett sätt att marknadsföra programmet som vissa skolor prövat är att möta potentiella elever i samband med grundskolans elevens val. Det kan innebära att grundskole-eleverna besöker gymnasieskolans undervisning i estetiska ämnen innan de väljer ämne till elevens val eller att gymnasieskolan besöker grupper i elevens val. Det kan också innebära att undervisningen för grundskolans elever i elevens val bedrivs av gymnasielärare i gymnasieskolans lokaler. Andra sätt är att visa upp elevernas skapande i olika sociala medier på ett lustfyllt och inspirerande sätt, ibland med hjälp av medieinriktningen, eller att endast ha karaktärsämneslärare som själva är aktiva inom kulturlivet. Arbetet med att synliggöra och marknadsföra utbildningen kan ibland uppfattas som betungande men anses samtidigt vara ett viktigt verktyg för att både skapa ett livaktigt program och bidra till en uppvärdering av konstnärligt skapande i samhället i stort. Det stora engagemanget för estetisk bildning på samhällsnivå har även blivit tydligt genom de många idéer som estetylärare bidragit med till ett eventuellt estetiskt ämne för alla nationella program som förbereddes av Skolverket under 2018.¹

I kontakten med Skolverkets referensskolor har tidigare framgått att elever och lärare i allmänhet är nöjda med examensmålen och programstrukturen för estetiska programmet. Det framkommer dock att det kan vara en utmaning att skapa en kurssammansättning som ger eleverna både specialisering och breddning inom det estetiska området så som examensmålen anger, samtidigt som utbildningen ska förbereda för högskolestudier. I praktiken kan skolan uppleva att de i programfördjupningen behöver välja mellan att fördjupa elevernas kunskaper inom inriktningen eller att i stället bredda undervisningen mot andra områden.

Skolverkets nationella betygsstatistik² visar att det är vanligare att elever på estetiska programmet får godkänt på gymnasiearbetet än på de flesta andra högskoleförberedande program. Sedan gymnasiereformens första år har också andelen elever på estetiska programmet med ett godkänt betyg i matematik 1b stadigt ökat. Skolverkets betygsstatistik visar dock även att en större andel elever på estetiska programmet får F i gymnasiegemensamma och programgemensamma kurser än på andra högskoleförberedande program. Likväl är den

1 Prop. 2017/18:184 Ökade möjligheter till grundläggande behörighet på yrkesprogram och ett estetiskt ämne i alla nationella program, s. 40

2 <https://www.skolverket.se/skolutveckling/statistik/sok-statistik-om-forskola-skola-och-vuxenutbildning>

genomsnittliga betygspoängen för programmets elever densamma som snittet för samtliga högskoleförberedande program. Den genomsnittliga betygspoängen på programmet har också kontinuerligt ökat sedan 2011 på samma sätt som för de högskoleförberedande programmen sammantaget.